

Димчо Дебелянов

Легенда за разблудната
царкиня

Mon ame est une Infante...

Albert Samain

I

... И там, на тоя бряг пустинен,
от вечните води и милван, и терзан,
на вярна стража спрян, един чертог старинен,
един чертог зловец виши безгласен стан.

В градините, мечта несмела замечтани,
трепти на страх и скръб отровната роса
и в мъртвата вода на мъртвите фонтани
оглеждат своя сън безсънни дървеса.

Стени и сводове спокойна тлен прояжда,
мъх, ситни нокти впил, колоните гнети,
и никой ведър час там радост не обажда,
че никой сребрен рог там празник не вести.

Понявга само в сън безсилен лъх поява,
и в трепета болнав на мигом сепнат стон
проеква тъмна жал по девствената слава
на някой овдовял и обезславен трон...

II

Кой изхлипа в пустошта
на замлъкналите зали?
Тишината ли пожали
свойта пръвна яснота?
Кой на кулата възлезна
и с копнеж ръце простре
към притихналата бездна
на неверното море?
Кой в градината стаи
дъх под черните заслони?
– Своя бряг луната гони
и безмълвие струи...

III

С болката на прималняло цвете
в пазвите на ранна хладина,
ден и нощ аз питам ветровете
и неверната луна:
странници, от път неуморени,
зрящи неизгледни далнини,
не узнахте ли дали над мене
нявга пак ще прозвъни
светлий глас на оня цар далечен,
който след притихнала тъга
в сън ми се яви и ми обрече
неизведени блага,
неизведени блага в страните,
дето ек пресреща всеки зов
и с венци нетленна пролет кити
всяка радост и любов.
Той склони над мен усмивка тиха,
но едва десница ми простря,
зли тъми ревниво го прикриха
в свойте ледени недра.
И дочух аз ласкав глас: бъди ми
вярна – и при теб в уречен час,
минал през моря неизбродими,
пак ще се завърна аз!
Де е той? – Аз чакам оттогава,
аз горя в пожар неугасим –
ту искра сърце ми озарява,
ту мрачи го мътен дим –
и кога в очи ми той възлезне,
мойта скръб безпамятно се рве
в бездните на сладости възмездни,
дето я Грехът зове.

IV

– „Витае трета нощ над водната пустиня
и мрачните скали отекват странен тътен,
за прилив иде час, а ти все бдиш, царкиньо,
и твоят взор гори, от сладен дим помътен.

Дойди и разстели коса дълбокорунна
на мойте колена – привел чело над тебе,
аз кротко ще пристъпя със лютна среброструнна
великата ти скръб пред незаслужен жребий.

Загледано към нас през сплетените клони,
небето ще разкрий предвечната си слава
и твоята звезда несетно ще отрони
то в тихото море на тихата забрава.

Чуй горката молба на своя паж, царкиньо,
отпада дивен взор, от сладен дим помътен –
витае трета нощ над водната пустиня,
а мрачните скали отекват странен тътен.“

V

И когато завърши тринощното бдение,
и умора прекърши лилейна снага,
час безумен настава за черни падения,
че потърсва забрава надвластна тъга.

Снела скъпия пояс на румена девственост,
тя пристъпя несвоя, с безтрепетен взор
из чертога заспал и нелепо тържествена
слиза в мрачните зали на мрачен позор.

Тя жаднее – и в мрака, под сводове каменни,
дето властно я чака препълнен потир,
гръд обнажила, броди и в пориви пламенни
рой презрени нероди привиква на пир.

Като мухи зловонни над блатните пясъци
из притулни притони стълпяват се те,
кръвно вино подклажда нестройните крясъци
и греховната жажда неспирно расте.

Утолено догаря тринощно страдание,
че прегръдки разтваря тя с огнена лъст –
през очите ѝ греят тревожни сияния,
но ликува над нея наситена Мъст.

VI

Бурята стръвно изхвъркна
из своите подводни гнезда,
едва затрептяла звезда
в облаци черни помръкна –
пламък и гръм небеса разлюляха...
– Аз пих сладостта на упойни треви...
„Плаха царкиньо, заспи, забрави –
заспи, забрави!“

Бурята огнено жали
над тебе и твоя позор,
не чуваш ли в хиляден хор
мощни вълни заридали –
ридаят те с твоята мъка несдържна...
– Аз пих сладостта на упойни треви
и мракът чрез мен светлините надви...
„Тъжна царкиньо, заспи, забрави –
заспи, забрави!“

Бяла вълна ще отмие
следите на черната власт –
и нова, невеста власт –
и нова, невеста власт
утринна шир ще открие
пред зора на твоята бодрост победна...
– Не чакам ни мир, ни утеха, уви!
„Бедна царкиньо, аз плача – заспи, забрави, –
заспи, забрави!“

VII

В предели потайни, в чертог запусиял –
сянка на смъртна печал.
Там плаха царкиня от здрач до зори
в плахи надежди гори.
Оглежда се трепетно в нейния взор
морски безбрежен простор
и в него проблясват през тънка мъгла
мачти и стройни весла.

VIII

Денят издига златен щит
над умирените води.
Тъмните слънце победи
и с много сълзи е отмит
позорний спомен в морна память...

Как властно погледа примамят
безбрежни морски ширини
и в безметежна яснота
потръпват волните вълни –
о, как е светло след скръбта,
която в буря се изплака!

С невинен смях сърцето чака
дори и смътния мираж
на бели корабни платна,
които в синя далнина
ще зърне влюбения паж
и вест желана ще прошъпне...
Царкинята в надежди тръпне!...

IX

И ето – отново три дена в растяща тревога
безцелно изнизваха своите болни лъчи,
и ето – отново над нея, печална и строга,
последната нощ се надвеси...

– Морето мълчи.

О, радост жадувана, радост сънувана, де си?

– Морето бездушно мълчи.

Умора надмогва безсилните свилни ресници,
дим мътен пребулва изгрели за радост очи
и смъртно встревожени вечерни птици
пищят пред незрими завеси...

– Морето мълчи.

О, смърт усмирителна, смърт утешителна, де си?

– Морето бездушно мълчи.

Х

Мълчи, а светлий бряг застила черна тиня.
Назрели за греха, кънтят греховни бездни,
витае трета нощ над водната пустиня
и блудна мрачина гаси венците звездни.

КРАЙ

Източник: Словото
Набиране: Силвия Гогова

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/6188>]